

Seat No. : _____

OC-105

October-2025

B.A., Sem.-VI

CC-312 : Sociology

(Social Demography)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નના ગુણ સૂચવે છે.

1. સામાજિક વસ્તીશાસ્ત્રનો અર્થ આપી તેનું વિષયવસ્તુ સવિસ્તાર વર્ણવો. 14

અથવા

1. સામાજિક વસ્તીશાસ્ત્રની ઉપયોગિતા સમજાવો. 14

2. વસ્તીગણતરી એટલે શું ? વસ્તીગણતરીનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ વર્ણવો. 14

અથવા

2. સામાજિક વિકાસના સંદર્ભમાં વસ્તીગણતરીનું મહત્ત્વ સમજાવો. 14

3. ભારતમાં સાક્ષરતા અને જેન્ડર વચ્ચેનો સંબંધ સમજાવો. 14

અથવા

3. ભારતમાં નિરક્ષરતા નિવારણ માટેના પગલા વર્ણવો. 14

4. કુટુંબ કલ્યાણનો અર્થ અને લક્ષણો વર્ણવો. 14

અથવા

4. ભારતના વિકાસમાં માનવ સંસાધન તરીકે મહિલાઓના પ્રદાનની ચર્ચા કરો. 14

- (1) _____ એટલે નિશ્ચિત સમયાંતરે રાષ્ટ્રની ભૌગોલિક સેવામાં સમાવિષ્ટ ઘરોની બધી વ્યક્તિઓની પૂર્ણ ગણતરી.
(વસ્તીગણતરી, વસ્તી નીતિ, વસ્તીની રચના)
- (2) વસ્તીગણતરી એ રાષ્ટ્રીય કક્ષાનો/ની _____ છે.
(નિદર્શ, પૂર્ણ ગણતરી, આંશિક ગણતરી)
- (3) વસ્તીશાસ્ત્રમાં _____ નો અભ્યાસ કરવામાં આવતો નથી.
(મૃત્યુદર, જન્મદર, મૂડી રોકાણ)
- (4) ભારતના _____ રાજ્યમાં સૌથી વધુ વસ્તી સાક્ષર છે.
(ગુજરાત, કેરળ, રાજસ્થાન)
- (5) નીચેનામાંથી _____ વસ્તી અંગેની બીજી પરિષદના પ્રમુખ હતા.
(એમ.એસ. ગોરે, રાધાકમલ મુખરજી, ડી.પી. મુખરજી)
- (6) વસ્તીગણતરીમાં _____ ને એન્યુમરેટર તરીકે નિમવામાં આવે છે.
(શિક્ષકો, કારકુનો, બંને)
- (7) ભારતીય બંધારણની _____ યાદીમાં વસ્તીગણતરીનો સમાવેશ થયો છે.
(રાજ્ય, સંઘ, સંયુક્ત)
- (8) 2011ની વસ્તીગણતરી મુજબ ભારતમાં સ્ત્રી સાક્ષરતાનો દર _____ હતો.
(74.8%, 82.2%, 70.7%)
- (9) પ્રાથમિક શિક્ષણના સાર્વત્રીકરણ માટે સર્વ શિક્ષા અભિયાન ઈ.સ. _____ માં શરૂ કરવામાં આવ્યું.
(2001, 2005, 2007)
- (10) વસ્તી વૃદ્ધિ પર નિયંત્રણ રાખવા ઈ.સ. _____ માં તબીબી ગર્ભપાત કાનૂન અમલમાં આવ્યો.
(1971-72, 1981-82, 1991-92)
- (11) _____ એટલે કુટુંબનું ભવિષ્ય, સ્વાસ્થ્ય અને સુખાકારી તથા સમૃદ્ધિ.
(કુટુંબ નિયોજન, કુટુંબ નીતિ, કુટુંબ કલ્યાણ)
- (12) વસ્તીગણતરી વખતે વ્યક્તિના કાયમી નિવાસસ્થાનેથી માહિતી મેળવવામાં આવે તેને _____ પદ્ધતિ કહેવાય છે.
(ડિક્ટેટો, ડિજ્યૂરી, બંને)

Seat No. : _____

OC-105

October-2025

B.A., Sem.-VI

CC-312 : Sociology
(Social Demography)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : Figures to the right indicate marks of question.

1. Give the meaning of Social Demography and describe its content in detail. 14

OR

1. Explain importance of Social Demography. 14

2. What is Census ? Describe the origin and development of Census. 14

OR

2. Explain the importance of Census in the context of social development. 14

3. Explain the relationship between Literacy and Gender in India. 14

OR

3. Describe the steps taken to prevent Illiteracy in India. 14

4. Describe the meaning and features of Family Welfare. 14

OR

4. Discuss the contribution of women as human resource in the development of India. 14

5. Find the correct option and write the answer : (Any seven)

14

- (1) _____ means a complete count of all the persons in the households included in the geographical service of the nation at a fixed period of time.
(Census, Population policy, Population structure)
- (2) Census is a national level _____.
(sample, complete enumeration, partial enumeration)
- (3) _____ is not studied in demography.
(Mortality rate, Birth rate, Capital investment)
- (4) The _____ state of India has the highest population literacy.
(Gujarat, Kerala, Rajasthan)
- (5) Out of the following, _____ was the president of the Second Conference on population.
(M.S. Gore, Radhakamal Mukherjee, D.P. Mukherjee)
- (6) In the census, _____ is appointed as the enumerator. (Teachers, clerks, both)
- (7) Census is included in the _____ list of the Indian Constitution.
(State, Union, Concurrent)
- (8) According to 2011 census, the female literacy rate in India was _____.
(74.8%, 82.2%, 70.7%)
- (9) Sarva Shiksha Abhiyan was launched in the year _____ for universalization of primary education.
(2001, 2005, 2007)
- (10) To control population growth, the Medical Abortion Act came into force in the year _____.
(1971-72, 1981-82, 1991-92)
- (11) _____ means the future, health and well-being and prosperity of the family.
(Family planning, Family policy, Family welfare)
- (12) The method of obtaining information from the permanent residence of a person during the census is called _____ method. (Defacto, Dejure, Both)